

temmelig kaotisk Blanding af Barndomserindringer, Synsbilleder i Dagdrømmeskær og Hentydninger til Forfatterens øvrige Virke, med Maalet: Selvforsvar. Men naar Lamm udtaler sin Beundring for »den fuldt gennemførte symbolske Undermening«, kan jeg ikke følge ham. Virkelighedsstoffet er — som ofte hos Strindberg — halvtilvirket og kunstnerisk uformidlet. For det laa der ogsaa i hans ejendommelige Forhold til Virkeligheden, at den paa en temmelig suveræn Maade fik Lov at trænge ind i hans Digtning og tit kom til at staa for det, den var — Brokker af Personligheden August Strindbergs Virkelighedsbillede, der paa en Læser virker, som om de havde indfundet sig ukaldede og gjorde Krav paa at forblive uændrede, at beholde deres Personlighed uberoende af Omgivelserne — ganske som Strindberg selv krævede det og gennemførte det i en smertefuld og lidenskabelig Kamp, som næppe har skænket ham megen Lykke i banal Forstand.

Kunst og Virkelighed er imidlertid to forskellige Verdener med to forskellige Sæt Love. Vil man overføre noget fra den ene til den anden, maa man omsmelte det, formidle det til en helt anden Maade at se Tingene paa. Det Krav har Strindberg ofte overhørt til Skade for sin Kunst.

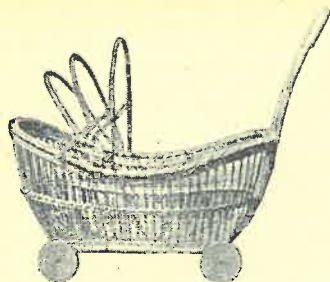
Drømmespillet er i sit Stof stykket sammen af en Række Emner til Dramer og Noveller. I sin litterære Udformning er det en Kamp mellem forskellige Intentioner, som langt fra er forligte. I selve sin Egenskab af »Drømmespil« kan det opfattes paa 3—4 fuldt forsvarlige Maader — altsaa en katastrofal Mangel paa Eentydighed (et primært Krav til et Kunstværk).

Som Tænker hørte Strindberg jo ikke til de store, og Tankerne i »Drømmespillet« er da ogsaa nærmest banale. Javist er det Synd for Menneskene, hvis de virkelig ser ud som her, og man forstaaer, at det har været Forfatteren umuligt at formulere et klart og anvendeligt Bønskrift til Indra. Det hele skal jo laves om, og det havde Strindberg selv paa Fornemmelsen, var et formasteligt Krav. Den Medlidenhed med Menneskene, den ellers saa bitre Mand viser her, er ikke rigtig tillidvækkende. Det synes at være en Blanding af Grumhed og Sentimentalitet, og den holdt jo ogsaa saa kort.

Drømmespillet er interessant som litterært Eksperiment, det byder store og lokkende Muligheder for Udfoldelsen af Fantasi og Snille ved en Opførelse, det er skrevet af en stor Kunstner, selv om det ikke er blevet til et stort Kunstværk, og det er en af de ejendommeligste Bekendelser om, hvordan Verden ta'r sig ud i Strindbergs Øjne. Alene som saadan er det værdifuldt, fordi han udforskede sit personlige Verdensbillede saa lidenskabeligt, gik saa dybt i sin Personlighed, at han ofte blev almen.

Bjørn Poulsen.

Mod. Spanskørsmøbler fra eget Værksted
KURVE- OG KURVEMØBEL-MAGASINET
 Jægergaardsgade 46 Telefon 3910

Tante Laura

Førende
 Legetøjs-
 forretning

Ryesgade 31
 Tlf. 7164

Kgl. Hofleverandør

BRUUN & SØRENSEN A/S

Ingeniørkontorer

Varme — Ventilation — Elektricitet — Sanitet

ELEKTR.
BELYSNINGER

RAHRS

TEKNISKE FORRETNING A/S

TELF. 8100

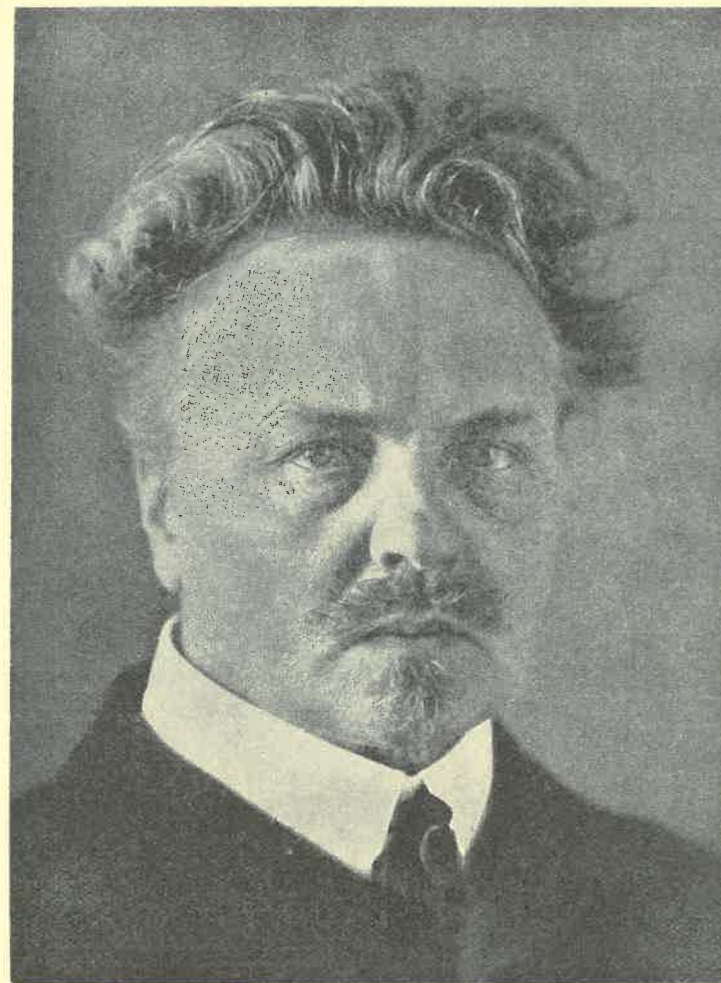
2 Huse fulde af Bøger

Samlede Værker - Skønlitteratur
 Børnebøger - Skolebøger o. s. v.
 langt under
 Bogladeprisen

— Se vore Vinduesudstillinger —
Billige brugte Spillekort

CHR. ANDERSSON

Aarhus Antikvariat
 Volden 19-21 Telefon 1962

AUGUST STRINDBERG

TIL EFTERTANKE

August Strindbergs Forord til samtlige svenske Udgaver af »Drømmespillet«:

Forfatteren har i dette Drømmespil i Tilslutning til sit tidligere Drømmespil »Til Damaskus« forsøgt at efterligne Drømmens usammenhængende, men tilsyneladende logiske Form. Alt kan ske, alt er muligt og sandsynligt. Tid og Rum eksisterer ikke; paa en ubetydelig Virkelighedsbaggrund spinder sig Fantasien ud og væver nye Mønstre: en Sammenblanding af Erindringer, frie Indfald, Urimeligheder og Improvisationer.

Personerne kløves, fordobles, dunster bort, flyder ud, samles, men een Bevidsthed staar over det hele, det er Drømmerens; for ham findes ingen Hemmeligheder, ingen Inkonsekvenser, ingen Skrupler, ingen Lov. Han dømmer ikke, frifinder ikke, men gengiver blot; og eftersom Drømmen oftest er smertelig, mindre ofte munter, gaar der en Tone af Vemod og Medlidenhed med alt levende gennem den slingrende Handling.

Søvnen, Befrieren, optræder ofte som en Plage, men naar Pinen netop synes værst, vaagner Drømmeren op, og den Lidende forsones med Virkeligheden, som, hvor kvalfuld den end kan være, dog i dette Øjeblik er en Nydelse, sammenlignet med den pinefulde Drøm.

Sceneinstruktør

Svend Gade

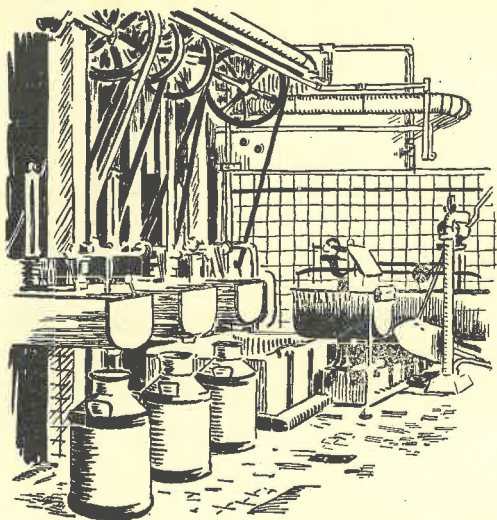
begyndte sin Løbebane som Teatermalerelev paa Det kgl. Teaters Malersal, Teatermaler ved Nationalteatret i Oslo og den kgl. Opera i Stockholm. Derefter i en lang Aarrække Sceneinstruktør og Teatermaler i Berlin. Fra 1923—29 Filmsinstruktør i Hollywood. Har virket som Instruktør og Maler mange Steder i Verden, foruden ved adskillige tyske Scener, ved Teatre i Amsterdam, London, New York, Helsingfors, Stockholm m. fl.

Siden 1930 Sceneinstruktør ved Det kgl. Teater baade for Skuespil og Opera.

Af Svend Gades Iscenesættelser paa vor Nationalscene kan særlig nævnes: Goethe: Faust, Shakespeare: Stor Staahej for Ingenting, Goldoni: Een Tjener og to Herrer, Orfeus i Underverdenen, som blev den største økonomiske Sukces i Teatrets Historie, Heibergs: En Sjæl efter Døden, Oehlenschlägers: Sanct Hansaften-Spil, Strindberg: Dødsdansen og Maxwell Anderson: Vintersolhverv.

Under Holger Hofmans Direktionstid paa Dagmar-Teatret satte Svend Gade som Gæst en Række Forestillinger iscene, blandt andet »Drømmespillet«, som ved denne første Opførelse i Danmark (1917) blev en meget stor Sukces.

Svend Gade har skrevet adskillige Rejseskildringer og Teaterartikler i hjemlige og udenlandske Blade og Tidsskrifter og har fornylig udgivet sine Memoirer i en omfangsrig Bog »Mit Livs Drejescene«.

Hygiejne, Velsmag og Sundhed

er Mejeriet Vesterbro's Motto, og vi slaar aldrig af paa Fordringerne til os selv.

Derfor er Mejeriet Vesterbro Provinsens største Bymejeri.

er baade sund og velsmagende.

MEJERIET *Vesterbro*

Telefon 8700 (4 Lin.)

HVAD ER DRØM?

For anden Gang i Løbet af et Aar opføres Strindberg i Aarhus. »Spøgelse-Sonaten«, der saa at sige er beslægtet med »Drømmespillet«, vovede Aarhus Studenterscene — »Musiske Studenter« — at fremføre, og det kan i hvert Fald siges, at Eksperimentet lykkedes over Forventning. Efter denne Forestilling steg Foreningens Medlemstal, og Interessen for de egenartede dramatiske Arbejder gav sig Udtryk i Dannelsen af en Studiekreds, hvor man vilde gennemgaa »Drømmespillet«, saa man forud kunde være orienteret, hvad Aarsagen er til, at dette overmaade fantasikrævende Skuespil Gang paa Gang fylder Teatrene overalt i Verden, hvor det vises, — og ikke mindst hvad det har at sige os i Dag. Om Forudsætningerne for at forstaa det stadig er de samme.

Arbejdet deltes meget fornuftigt mellem de forskellige Deltagere, saaledes at Stykket kunde placeres mellem Forfatterens øvrige Produktion og den Litteratur, der fremkom paa hans Tid, — ligesom det umiddelbare Indtryk kom til Orde. Resultatet blev, — da Studiekredsen sluttede sine Møder kort før Premieren —, at over Halvdelen saa sig i Stand til at gøre Rede for Indtrykkene i nogle kortfattede Artikler, som tilsendtes Teatret. Et Tremandsudvalg foretrak stud. med. Birthe Birgers og stud. mag. Bjørn Poulsens som de mest objektive og selvstændige i Opfattelsen. De findes derfor aftrykt paa de følgende Sider.

Som Tak for denne Interesse er alle Deltagerne blevet foretrukket ved Valget af Statister, hvorved de ikke blot faar Lejlighed til at overvære samtlige Forestillinger, men ogsaa de afsluttende Prøver. Mon det ikke bliver interessant for disse at konstatere, at Teatret har sine egne Love og Virkemidler, der gør de skrevne Ord levende og belyser dem paa en helt anden Maade end selv den mest kyndige Litterat forestiller sig eller selv den erfarne Teatermand kan forudse, hvis han ikke har fulgt Forestillingens Tilblivelse. En og anden vil maaske komme til det Resultat, at en Drøm overhovedet ikke kan analyseres. Hvad er Drøm?

Oplevelsen af »Drømmespillet« er i hvert Fald mere individuel end ved noget andet Skuespil, der i de senere Aar har været opført paa Aarhus Theater. Den beror paa Deres egen Indstilling over for Virkelighed og Drøm.

R. d.

Sine Forsikringer

tegner
man i **„Frejr“**

Afdelingskontor for Aarhus:

Borggade 5. Tlf. 2369.

**FALCKS
REDNINGSKORPS**

AARHUS A/S
TLF. 2656 (3Lin.)

Tegn Abonnement

**Frederiksbjerg
Installations Co.**

Frederiks Allé 99

Telefon 6813 - 6814 - 6815

LYS
KRAFT
RADIO
LYSEKRONER

**Bøger
Noder
Fyldepenne**

Raadhus-Bogladen

Svend A. Larsen

Sdr. Allé 18 Telefon 5029

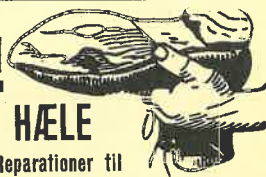
**INGEN
SKÆVE HÆLE**

De bedste Reparationer til
den billigste Pris faas hos

Møller, Volden 9

Husk den røde Støvle Telf. 3518

**1. Kl.s nyt Fodtøj
til billige Priser**

„DRØMMESPILLET“

Strindbergs »Drømmespillet« er et af den geniale Dramatikers Hovedværker, maaske det, hvori han giver mest af sit eget Livssyn — d. v. s. i dets mildeste Form. Man finder ikke her den bitre Menneskeforagt, der gennemsyrrer Kammerspillene, men derimod nok en Gnist af Trodsen mod »Guderne, der skoggerler, naar vi græder hede Taarer« — Tonen er dog som Helhed vemodig.

Titlen »Drømmespillet« angiver to Ting: Stykkets Teknik og dets bærende Tanke. Teknikken er Drømmens — man ser en Række mere eller mindre tydelige Billeder af Livets forskellige Former, Personerne kommer og gaar, uden at man egentlig kan se nogen Aarsag til deres Færden, og de er end ikke altid tydeligt adskilte — Officeren og Advokaten, Advokaten og Portnerkonen, de har saa mange fælles Træk, at de ligesom glider ud i eet — netop som man i en Drøm ser det samme Menneske spaltet i flere og Træk fra flere samlet i eet. Ofte ser man Personerne ligesom i en Taage, hvorfra snart een, snart en anden træder frem i Lyset. Scenerne skifter tilsyneladende ret vilkaarligt, men sjældent kommer vi et nyt Sted hen — Tingene glider blot fra den ene Betydning til den anden. Replikkerne synes til Tider mærkeligt umotiverede, men alligevel har man en Følelse af, at det, der siges, er rigtigt og forstandigt — Drømmen er gaadefuld.

Drømmeteknikken er dog ingenlunde gennemført, f. Eks. er Prologen helt realistisk, og undertiden tager Tendensen Magten fra Strindberg, saa at Illusionen brister, og en Scene kommer til at virke paaklistret, f. Eks. Scenen med Kulleperne. Det sker ogsaa, at de gaadefulde Replikskifter bliver til en blot og bar Leg med Ord, bag hvilke der ikke findes nogen som helst fornuftig Mening.

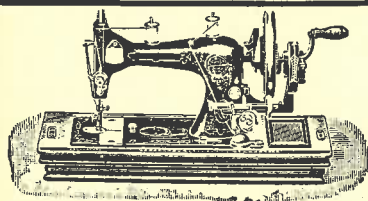
Hvem er det da, der drømmer? Ja, i første Række er det Indras Datter, der skal opleve Livet paa Jorden for at se, om der er Grund til Menneskenes evindelige Jammer. Hun er først Tilskueren, der betragter Menneskenes Lidelser med den dybeste Medlidenhed — hun ser, at det er umuligt at være glad, for hver Glæde skal betales med den dobbelte Sorg, det er umuligt at være retfærdig, for gør man Ret mod een, gør man Uret mod en anden — den lykkeligste Til-

Deres Fødder

har det godt i

Fodtøj

fra

Den rigtige Maskine

Den rigtige Pris

Det store Udvalg finder De hos

M. Mikkelsen

Vestergade 6 - - Aarhus

**KAFFE
& THE**

Erstatninger
i mange, gode Mærker

Hans F. Hansen

Lille Torv 1, Telf. 21

Carl E. Thumand

Elektromekanisk Fabrik

Scenebelysningsanlæg
Leverandør til Teatret

Elektromotorer til alle
Formaal
Elevator-Tilsyn

1. Kl. Reparationsværk-
sted for alle Arter elek-
triske Maskiner

Repr. Thomas B. Thrige, Odense

Graven 18-20
Tlf. 8080 (2 Linier)

stand er Forventningen, for med dens Opfyldelse følger bitre Skuffelser. Dog tror Datteren endnu, at i Kærligheden kan Mennesker blive lykkelige. Hun gifter sig og bliver derved Deltager i Menneskelivet — og hun oplever Ægteskabet, det sværeste af alt. Heller ikke dér findes Glæden og Freden — tværtimod; det er umuligt at leve sammen uden gensidige Ofre, og de Ofre, der kræves, er for store for menneskelige Kræfter. Ægteskabet dræber Kærligheden, men man kan ikke flygte fra det; gør man det, plager Samvittigheden En. Det værste af alt er Gentagelsen, dette, at intet er nyt og at alt skal begynde forfra igen.

Indras Datter ser, at Menneskene har det ondt og hun véd, at det er uforskyldt. De løfter deres Klage mod Gud, men da han sendte sin Søn for at hjælpe dem, pinte de ham ihjel — de maatte gøre det. De spørger om Livets Gaade og faar et Svar, de ikke kan forstaa — de skal blot leve, ikke spørge hvorfor de lever. De piner hinanden, de piner sig selv — de forstaa ikke hinanden, for de forstaa ikke sig selv. Ogsaa Gudedatteren drages ned i Smudset — end ikke den reneste og stærkeste kan gaa uplettet gennem Verden. Menneskene er ikke onde eller gode, de er forkrøblede, fordi de lever i en forkrøblet Verden. Denne Verden har dog en Gang været anderledes, men der skete et Syndefald og derfra stammer al denne Elendighed. Det var et Fejlgreb, da Aanden forbandt sig med Støvet og der kunde ikke komme noget godt ud af det — det blev en ond Drøm, den vi kalder Virkeligheden, men som er mindre virkelig end det, vi kalder Drøm og Digt. Det er altsaa ikke alene Indras Datter, der drømmer, det er os alle, vi der lever i denne Skinverden for at sone den Brøde, Himlen begik, da den forbandt sig med Jorden. Livet er en ond Drøm, fuld af Sorger og Pinsler, som det kun er godt at vaagne op fra, selv om ogsaa denne Opvaagnen er pinefuld.

Birthe Birger,
stud. med.

..... der er altid
noget Nyt

hos

Fonnesbech

Damernes Magasin
Aarhus

T *Kunstige*
TÆNDER
S.A. JENSEN
ØSTERGADE 27 · TELF. 835

Løvedbanegaardens TELF. **222**
Restaurant

Diner med Kaffe Kr. 3,00

à la Carte fra Kr. 1.10

Øl fra Fad

Hyggelige Lokaler

Lær

VERDENS-SPROGET

„ESPERANTO“

Lettest at lære!

Bedst at bruge!

Helt neutralt!

Henv. Telf. 47.

Helga Egdø-Skolen
4888 el. 7101

Danse-
Instruktice
v/ Aarhus Theater

BESSE GIERSSING

En Aften i Aarhus Theater og et rigtigt
velsiddende Sæt Tøj gi'r godt Humør. —

Teatret kender De, — men har De ogsaa
Tøjet?

I Byens populæreste Herremagasin venter
vi Dem, og vi er altid oplagte til at virke-
liggøre netop Deres Tøjproblem. —

Se ind en Dag

H.C. Andersen
AARHUS

Det skal ikke blot være et Fotografi;
men et smukt Billede,
der i sig selv har Skønhedsværldi.

KEHLET

1941 — 42
Kl. 19,30 — 22,15

PROGRAM

Februar

AUGUST STRINDBERG:

DRØMMESPILLET

Musiken: E. N. von Reznicek

Iscenesættelse: **SVEND GADE**

Dekorationerne efter Skitser af Svend Gade
ved Emil Poulsen

Sceneteknik: Carlo Olsen

Belysning: Holger Nielsen

6. Serie — 10.

(Fortsættes næste Side.)

Buntmageri
Pelshandel

Alfred Sørensen
Søndergade 14
Telefon 5802

Kgl. Hof
Blomster-
handler

„sig det med Blomster“

-det er klogest at
købe hos **Salling-**
SØNDERGADE 27
ØSTERGADE 19

PERSONERNE:

Indras Stemme	Poul Müller
Indras Datter	Besse Giersing
Glarimesteren	Miskow Makwarth
Officeren	Edouard Mielche
Moderen	Agnete Arne-Jensen
Faderen	Sigvald Larsen
Lina	Gerda Juhl
Portnerkonen	Inge Hvid-Møller
Plakatmanden	Gunnar Stryhn
Sangerinden	Grete Linda
Balletdanserinden	Ebba Amfeldt
Koristen	Ad. Wantzin
Suffløren	Chr. Jensen
Politibetjenten	Einar Juhl
Advokaten	Wm Knoblauch

Royal-Scala
HOTEL ROYAL

Den bedste Afslutning
paa en god Teater-Aften
er og bliver Royal-Scala.

Ernst Jensens Orkester - Altid de bedste Solister

Kristin	Ebba Amfeldt
Karantænemesteren	Einar Juhl
Digteren	Erik Henning-Jensen
Han	Hans-Henrik Krause
Hun	Astrid Villaume
Pensionisten	Sigvald Larsen
Den grimme Edith	Rigmor Gadborg
Hendes Moder	Poula Hennie
Magisteren	Poul Müller
Den Blinde	Miskow Makwarth
Lordkansleren	Poul Müller
Dekanus for det Teologiske Fakultet	Sigvald Larsen
Dekanus for det Filosofiske Fakultet	Ad. Wantzin
Dekanus for det Medicinske Fakultet	Hans-Henrik Krause
Dekanus for det Juridiske Fakultet	Einar Juhl

Frøs De sidste Vinter?

skulde De tale med os om Sagen.

Vi har siden da løst mange vanskelige Opvarmnings-
problemer, og vi vil ogsaa gerne hjælpe Dem.

Rosenkrantzgade 24
(Ryesg. 9) Tlf. 3070

CARL SINDING
TEKNISK FORRETNING
AARHUS

D. A. PALUDAN

OPTIK FOTO ETABL.

GRUNDL. 1899

Teaterkikkerten

SPECIALITET:

BRILLER

SYGEKASSEMED-
LEMMER RABAT

PAA CLEMENSBRØ TLF. 944
AARHUS ÆLDSTE SPEC'ALFORRETNING

De sidder trygt i Aarhus Theater, naar De ved, at alle Forholdsregler er iagttaget paa bedste Maade i Tilfælde af Luftalarm. Kontrollører, Garderobedamer og Teatrets Husvagter vil være behjælpelige.

-for enhver Pris

Strøgets Kaffe

REGINA-KOMPLEKSET TLF. 1366

1. Billede: I Himmelrummet	8. Billede: Advokatens Hjem
2. — Foran det voksende Slot	9. — Skamsund
3. — I Slottet	10. — Fagervig
4. — Operakorridoren	11. — Fingalsgrotten
5. — Advokatens Kontor	12. — Operakorridoren
6. — I Domkirken	13. — Det brændende Slot
7. — Fingalsgrotten	

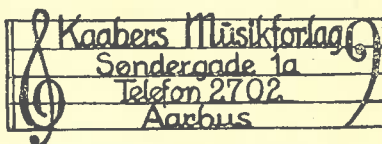
Længste Mellemakt, naar Lyset tændes paa Tilskuerpladsen
efter 8. Billede

Forbi omtr. Kl. 22,15

A. Muchitsch

Vestergade 7

Skindkaaber

Joh. A. Sjøreen

FARVE og LAK

ROSENSGADE 16-18

TELF. 2862

Marie Christensen

Konditori og Thesalon

Sandwich og Snitter
efter Teatertid

Specialitet: Hjemmelavet Konfekt

Butiken Tlf. 1939 Thesalon Tlf. 3222

RADIO

Brugte Noder i Titusindvis

Brugte Plader i Tusindvis

Nye Plader á 2,50 pr. Stk.

Foto - Malerier

Duplikering

Th. FOTO JENSEN

Gl. Munkegade 17 - 2 Min. fra Lille Torv
Telefon 2382

Nogle køber for dyrt -

... andre handler hos

HOULBERG

Søndergade 30 Telf. 1302

Læg Mærke til

Skuespillerindernes
elegante Frisurer —

— de er arrangeret af
Teatrets Dame-Frisør

Fru

Adler Petersen

Ryegade 31 Tlf. 2199

Special-Afdeling for Skønhedspleje

BOCK'EN

Byens bedste

Teatersnitter

Øl fra Fad — Aaben til Kl. 24

L. KRUSE & SØN

MALERFIRMA

TLF. 1483

TRADITIONEN TRO

Engelbrecht

Sko

Gjerpulff
AARHUS

FØRENDE FORRETNING I

DAME- OG BØRNE-

BEKLÆDNING

BRODERI-MAGASIN

Aage Hass Eftf.

Boghandel

Gunnar Sahlertz

Bøger

Papir

Musik

Brunsgade 33

Telf. 1400

Ældste Boghandel paa Frederiksbjerg

Komponisten Nikolaus von Reznicek.

En berømt Musikers bevægede Liv.

Blandt Berliner-Musikerne findes en markant Personlighed, en ældre, hvidhaaret Herre. Han er charmerende og indtagende og i udpræget Grad i Besiddelse af Aandens Friskhed samt en indtagende Elskværdighed, og i hvis Tale man uden Vanskelighed hører Wiener-Afstamningen. Det er Emil Nikolaus von Reznicek, den produktive Komponist, som den 4. Maj i Aar kan fejre sin 82-aarige Fødselsdag.

Reznicek er kunstnerisk og selskabeligt knyttet til Berlin, hvor han har været skabende i alle Musikens Grene, men hans Arbejde har ogsaa givet ham Lejlighed til at gæste mange Byer i Ind- og Udland.

I Zürich begyndte han »stolt som en Spanier«, og i Prag tilbragte han nogle Aar af stor Betydning som Militær-Kapelmester og skrev dér bl. a. sin berømte Opera »Donna Diana«, hvis aandfulde Ouverture nyder stor Popularitet, og som ofte spilles i den tyske Radio.

Det er meget morsomt at høre Reznicek selv fortælle om sit brogede og afvekslende Liv. Blandt andet har han berettet, at han egentlig nedstammer fra dalmatiske Røvere, hvilket sikkert har indvirket en Del paa hans Temperament. Et Eksempel herpaa fra hans Ophold i Prag: Her dirigerede han Promenadekoncerterne i det tyske Kasino's Park, og en Dag ser han pludselig, at en ung Student gør Kur til hans smukke Kone. Tilnærmelsen er imidlertid forgæves, men den afviste Student giver ikke op. Da bliver den dirigerende Reznicek rasende, kaster Taktstokken fra sig, springer ned fra Podiet og springer løs paa Studenten, og med eet Slag slaar han denne til Jorden. Stort Opløb og Stillingtagen for og imod den dristige

Hver Dag

FRITZ HANSENS

„Monaco“ Kaffeestatning

Telefon 310 - Lille Torv 4

Hævner samt talrige Dueludfordringer! Men næste Dag siger Reznicek's Oberst: »Jeg har Brug for en Kapelmester og ikke en Fægtemester!« og frabad sig hans videre Tjeneste. Reznicek havde intet civilt Tøj og maatte ikke forlade Huset i Uniform. Hvad var der andet at gøre end foreløbig at blive hjemme? Dette ugelange, ufrivillige Fængselsophold kan vi takke for Tilblivelsen af »Donna Diana«.

Det var især Operaen, han skænkede sin Interesse som Komponist, men alsidig, som han var, kom han ogsaa ind paa den symphoniske Digtningens Omraade, foruden alle Arter af den vokale og instrumentale Musik. Han dannede dog ikke nogen særpræget »Skole« for sin Stil og Udtryksmaade, men Reznicek betød en særlig Klang i de tyske musikalske Skaberes Mangfoldighed.

(Frit efter Dr. FRITZ BRUST ved M. M.)

Samtlige Skuespillerportrætter i Programmet
samt
Udstillingen i Foyeren
er leveret af

polyfoto
CENTRALEN

Søndergade 29 - Tlf. 2102

Aarhus

Smukke, letløbende

BARNEVOGNE

til absolut overkommelige Priser

Egen Fabrik - Reparationsværksted
Brugte Vogne sælges og byttes!

BARNEVOGNS-CENTRALEN

Tlf. 3819

Fr. Allè 48

A/S FARVEMØLLEN

Telefon 5353

Østergade 26

Alt i Malervarer,
inden- og udenlandske
Tapeter. Stort Udvalg
i Voksdug og
Køkkenbords-Linoleum.

Gaa til

Fagmanden

naar det drejer sig om

Handsker

Handsker til Gade-,
Rejse- og Selskabs-
brug

smukkest hos

J. HENRIKSEN

Kannikegade 12 - Tlf. 4040

Dæk Dem i

„Danmark“

LIVS-, BRAND-
TYVERI- OG
ALLE ANDRE
A R T E R
FORSIKRING

DET GJENSIDIGE
FORSIKRINGSSKAB

„DANMARK“

AFDELINGSKONTORET FOR JYLLAND
STORE TØRV 7
A A R H U S
TELEFONER
1570, 7015, 7030

Direktør ERIK HENNING-JENSEN

har som Digteren i »Drømmespillet« sin første store Rolle i Aar. Direktøren har hidtil beskæftiget sig mest med Iscenesættelse af de store Forestillinger og har allerede gjort det forberedende Instruktørarbejde til det interessante Skuespil: »Og Guderne ler!« af Cronin (Forfatteren til »Hattemagerens Slot« og flere) Teatrets næste Forestilling.

Stort Udvalg i...

moderne og antike Lister til
Indramning

Fotografirammer i alle Maal

Broncebakker til Broderier

Stentøj — Keramik

Smedejernsspejle — Trætøj

Krucifiks i stort Udvalg

Henry Hassing

»Kunsthjørnet«

Banegaardsplads 2 - Tlf. 4876

I Teatrets

Bar

serveres ogsaa

Øl og Sodavand

I Riddersalen er der
Musik i Pausen

Besøg efter Teatertid

TEATER-CAFEEN

Koncert - Dans

Prima Solister

Strindberg og Virkeligheden

„Drømmespillet“

Den, der uforberedt gaar i Teatret og ser Strindbergs Drømmespil, har Chance for at gaa hjem i en salig Stemning under Indtryk af en stor Oplevelse, men løber ogsaa Risikoen for at forlade Teatret med et Skuldertræk: »Nonsens og ufatteligt Vrøvl!«

Den, der virkelig vil forstaa Stykket, maa sætte sig hen og gøre nærmere Bekendtskab med Strindberg og maa heller ikke forsmaa de Oplysninger, lærde Kritikere har givet os om hans Liv og Virkelighedsbaggrunden for »Drømmespillet«. Det vil i alt Fald spare ham for mange Spekulationer og maaske bringe ham Sandheden om Værket nærmere. Saadan er nemlig Strindberg. Han har selv villet, at Biografi og »Samlede Værker« skulde være to Sider af samme Sag: Fortællingen om Personligheden August Strindberg.

»Drømmespillet« chokerer vel først og fremmest ved sine tekniske Egenskaber — selve sin Drømmespilskarakter. Der findes ingen Handling, som ubønhørligt tvinger os fra Scene til Scene for til sidst at være fuldbrydet med alle sine Konsekvenser. I den Retning er det et Brud med f. Eks. den Ibsenske Dramatik og det Scribeske Intrigestykke. Scener og Akter er i ydre Henseende forbundet ved ganske løse og tilfældige Associationer. Den indre Nødvendighed af netop denne Scenefølge er dunkel — man frygter, at den ogsaa har været det for Forfatteren. Skulde der findes nogen Kulmination, er det altsaa ikke i Handlingens Forløb, men snarere i den poetiske Stemningsstyrke og eventuelt i Idéudfoldelsen. Man har paa Fornemelsen, at Scenen i Fingalsgrotten i 3. Akt er tænkt som Dramaets Højdepunkt, men da selve den kunstneriske Styrke er næsten enebestemmende om at markere Kompositionens Kærne, trænger Scenerne fra Operakorridoren og Advokatens Hjem sig i Forgrunden — hvad der næppe kan have været Meningen.

For at understøtte Drømmeillusionen har Strindberg forsøgt Gentagelsestekniken, som han brugte i »Til Damaskus I«, men ikke gennemført den. Selve Gentagelsesmotivet omtales meget af Advokaten, men udført i Kompositionen bliver det kun et Tilløb — Tilbagevenden i 3. Akt til Fingalsgrotten, Operakorridoren og Pladsen uden for Slottet.

I Sceneforandringerne er udnyttet den Erfaring, vi næsten alle har fra vore Drømme, at baade Personer og Ting kan skifte Karakter, ja, Identitet, og dog paa en naturlig Maade synes forbundne eller identiske. Det giver en særegen glidende Virkning — en dygtigt gjort Drømme-Illusion, men er kun gennemført i 1. Akt og brydes

**DET JYDSKE
MUSIKKONSERVATORIUM**
PROTEKTOR: H. KGL. HØJH. KRONPRINSEN

Rosengade 15 Telf. 7272 Aarhus

ALLE MUSIKFAG

FORLANG PROSPEKT

Brødrene Nielsen

Mejlgade 21 - 23 Tlf. 958

Største Lager af
Møbler og Tæpper
for ethvert Hjem

Centralvarme-Anlægget

skal udnyttes rigtigt i Vinter. Lad os efterse Anlægget,
at ikke skjulte Fejl foraarsager unyttigt Varmespild.

Rustfri Staalvaske

H. P. SALLING & SØNNER

autoriseret Gas- & Vandmester — Blikkenslager & Kobbersmederi

Special-Fabrik for rustfri Arbejder

Vestergade 56 — Telefon 7878

Hos

Konditor Leonard

serveres

Sandwich og Snitter,

Kaffe, The, Chocolate

Aaben til Kl. 12

Reserveret.

endda her af den senere tildigtede Scene fra Rivieraen — et Stykke direkte »social Kunst«, som med Fordel maa kunne udelades ved en Opførelse.

Personskildringen støtter ogsaa Drømmeindtrykket. Ved Officeren er der det ejendommelige, at han nok har noget af den drømte Skikkelses Karakter, men i endnu højere Grad Drømmerens. Det er ham selv, der observerer Urimelighederne i Scenen med Moderen, og i hele hans Forhold til Victoria er han jo Dagdrømmeren, den, der med Vilje og frivillig — eller tilsyneladende frivillig — Blindhed holder fast ved sin Illusion. I denne Henseende indtager han en Særstilling, som faar Læseren til at formode, at han er Resterne af en Intention, som ikke er blevet udført.

Hos de øvrige Personer er det drømmeagtige (det drømte) væsentlig givet gennem Replikskifterne. Der synes hos Personerne at findes en Forhaandsviden om hinanden, som forbløffer Tilskuerne mere, end den øjensynlig forundrer dem selv. Mange Repliker virker som blotte Oplæg for en følgende mere meningsfyldt Replik — en Teknik, som Strindberg ogsaa anvender uden for Drømmespillet (f. Eks. Kammerspillene) og som der virker som dramatisk Nødtørfthed eller som et Udtryk for, at det for Forfatteren væsentlige i Stoffet, i Virkeligheden er udramatisk.

Endelig findes der en ejendommelig indre Forbundethed mellem Personerne, som bunder i, at de væsentligste af dem alle er Selvportrætter. Officeren er Strindbergs Forhold til Virkeligheden, som det kunde være, og Advokaten er Forholdet, som det til andre Tider var. Det er Flugten og Fordybelsen — lige bitre og smertefulde. Digteren er et Selvportræt fra den Tid, Stykket blev skrevet — og det betyder hos Strindberg, at det ogsaa er et Angreb og et Selvforsvar.

Men ogsaa Portnerkonen og Plakatmanden er Sider af Forfatteren, og hvem genkender ikke Strindberg i Datterens Replik: »... jeg har lidt alle jeres Lidelser hundredfold, — for mine Fornemmelser var finere...!«

Til disse Drømmevirkninger kommer de helt udvendige, Personernes særegne Maade at gaa og komme paa (gennem Vægge o. lign.), og Bygningers ejendommelige Adfærd under Ildebrand etc.

»Drømmespillet« hedder Stykket, og man skulde efter Forordet formode, at det var et litterært udformet Drømmeforløb — altsaa med Forfatteren — (og ved Opførelsen — lig med ham —) Tilskuerne som Drømmeren. Men dette brydes jo paa mange Maader, bl. a. ved Officerens Karakter af Drømmer. Men ogsaa Indras Datter er Drømmer. I Fingalsgrøtten erklærer hun om alt det, vi hidtil har set i Stykket, at »det har jeg drømt altsammen.« Digteren erklærer, at han har digtet det. De næste to Repliker antyder Identitet mellem Drøm og Digt (og altsaa Digteren som Drømmer), men i Datterens

Enhver Tryksag!

*Aarhus
Stiftsbogtrykkerie*

Aaboulevarden 49

Telefon 8000 - 3 Lin.

Svar paa Spørgsmaalet, »hvad er Digt?«, ligger en Vej til Forstaaelse af Stykkets inderste Struktur. Svaret lyder jo :»Ikke Virkelighed, men mer end Virkelighed! . . . Ikke Drøm —, men vaagne Drømme.«

Vaagne Drømme — det er jo det, vi nu i det psykologiske Fagsprog kalder Dagdrømme. Altsaa tør vi slutte: Digt = Dagdrømme. Og det gælder jo — med et noget videre Perspektiv end vanligt — om meget af Strindbergs Digtning efter Inferno-Tiden.

For et Menneske med Strindbergs Sensibilitet bliver selve Stillingen til Virkeligheden et uhyre Problem. Det viser sig tydeligt i Inferno-Perioden, der er som en Brudflade, hvor alle Aarer bliver synlige. Virkeligheden, de ydre, konkret aftegnede Hændelser, virker saa vældigt paa hans Nervesystem, at han stadig bringes til at beskæftige sig med dem, til at søge at tolke dem. I Kraft af deres subjektivt vældige Betydning kan de ikke forklares som Tilfældigheder. Det er i denne Tid Strindberg ser Giftmord, elektrisk Tortur, aandelig Tortur og Sjælemord i alt, hvad der hænder ham.

I Begyndelsen tolker han det saaledes, at tilsyneladende Venner og aabenlyse Fjender stræber ham efter Livet. Samtidig kan der dukke en klar Fornemmelse op hos ham, af det absurde i denne Tolkning. Han ved til Tider, at alle disse Hændelser er, hvad andre vilde kalde tilfældige. Denne Spænding gør det yderligere pinefuldt. Erkender jeg Virkeligheden, eller har jeg mistet Taget i den? Danser den rundt paa egen Haand for at gøre mig et privat Helvede? Fra at have opfattet det hele som foraarsaget af ondsindede Mennesker gik Strindberg over til at se det som ildesindede Aanders Forfølgelse. Gradvis blev det til Guds Forfølgelse af Strindberg, Guds Prøvelse eller Straf, og Skyldspørgsmaalet dukkede op, men blev altid saa pas mærkværdigt forklaret, at det var højst tvivlsomt (for ham selv), om han havde syndet i almindelig, banal Forstand.

For alt dette forfærdelige søgte Strindberg Fred, og han gjorde det ved sit farlige Spil med Virkeligheden. Han gjorde det i Dagdrømmen og saa grundigt, at han kom til at tvivle om Livets Virkelighed. Den Virkelighed, han saa (skildret i Advokaten) var anderledes end andres og uhyre pinefuld, og den Illusion han søgte Tilflugt i (skildret i Officeren) var dels i Praksis uholdbar og dels — fordi den engang imellem maatte bryde — taabelig og pinefuld. Ingen af dem syntes at være det Liv, som han havde en drømmeagtig Forestilling om, et guddommeligt, men tilsmudset og nedtrampet Urbillede af.

Hvad er Drøm, hvad er Digt, hvad er Virkelighed? for et Menneske som August Strindberg?

Paa denne særegne Livsoplevelse er Drømmespillet skabt. Og Betegnelsen »Drømmespil« er mere berettiget end just eentydig. Stoffet i dette Drama er — som f. Eks. Lamm har paavist — en